

Kap 7 HÄLSO- OCH OLYCKSFALLSRISKER

Vid brunnsborrning förekommer många moment där det förekommer lyft och rörelser som belastar kroppen på ett negativt sätt. Det är vanligt att brunnsborrhare får värk av skador i leder och rygg. Det finns dessutom risk för hörsel- och lungskador om inte olika skydd utnyttjas. Eftersom man utnyttjar höga hydrauliska och pneumatiska tryck finns även risk för olyckor.

För att förebygga olika typer av skador är det viktigt att en brunnsborrhare känner till de risker som finns och vidtar åtgärder för att minska riskerna.

En bra personlig utrustning liksom väl genomgången borrhutrustning är viktigt. Kännedom om farliga arbetsmoment gör att olyckor kan undvikas.

En brunnsborrhare som är företagare har ett arbetsgivaransvar för sina medhjälpare. Han skall övervaka så att de ej skadar sig.

Även åskådare bör informeras att ej stå för nära slangar med höga tryck eller i andra riskområden intill bormaskinen.

Det är viktigt att man som brunnsborrhare "sparar" på sig själv genom att använda alla de hjälpmedel som gör arbetet lättare. Om alla gör det kommer hela kåren att må bättre och därmed också alla fortsätta längre i sitt yrkesverksamma liv.

Att rätt kunna handha den tunga och riskabla utrustning som en bormaskin med kompres-

sor och dragfordon utgör är en viktig del i utbildningen. Det är därmed även en viktig del att lära ut i denna handbok.

God förtrogenhet med utrustningen minskar risken för personskador. Det är därför av stor betydelse att alla moment som är riskabla inom brunnsborrharyrket uppmärksammas. Det är viktigt att försöka eliminera skaderisken och använda skydd.

I denna handbok beskrivs därför sådana riskmoment och skyddsåtgärder ingående.

Belastningsskador

En vanlig skada hos brunnsborrhare är förslitning av leder och rygg. En brunnsborrhare får utföra många lyft i det dagliga arbetet.

Vid hantering av borrhör, foderrör, borrhammare m m är det viktigt att utnyttja de olika hjälpmedel av vinschar och vagnar som framtagits.

Lastning och avlastning av bilar bör alltid ske med truck eller vinsch.

Om inte avlastning kan ske direkt på borrhplatsen bör den av Avanti utvecklade dragkär-
ran (typ "Ove Skålberg") utnyttjas.

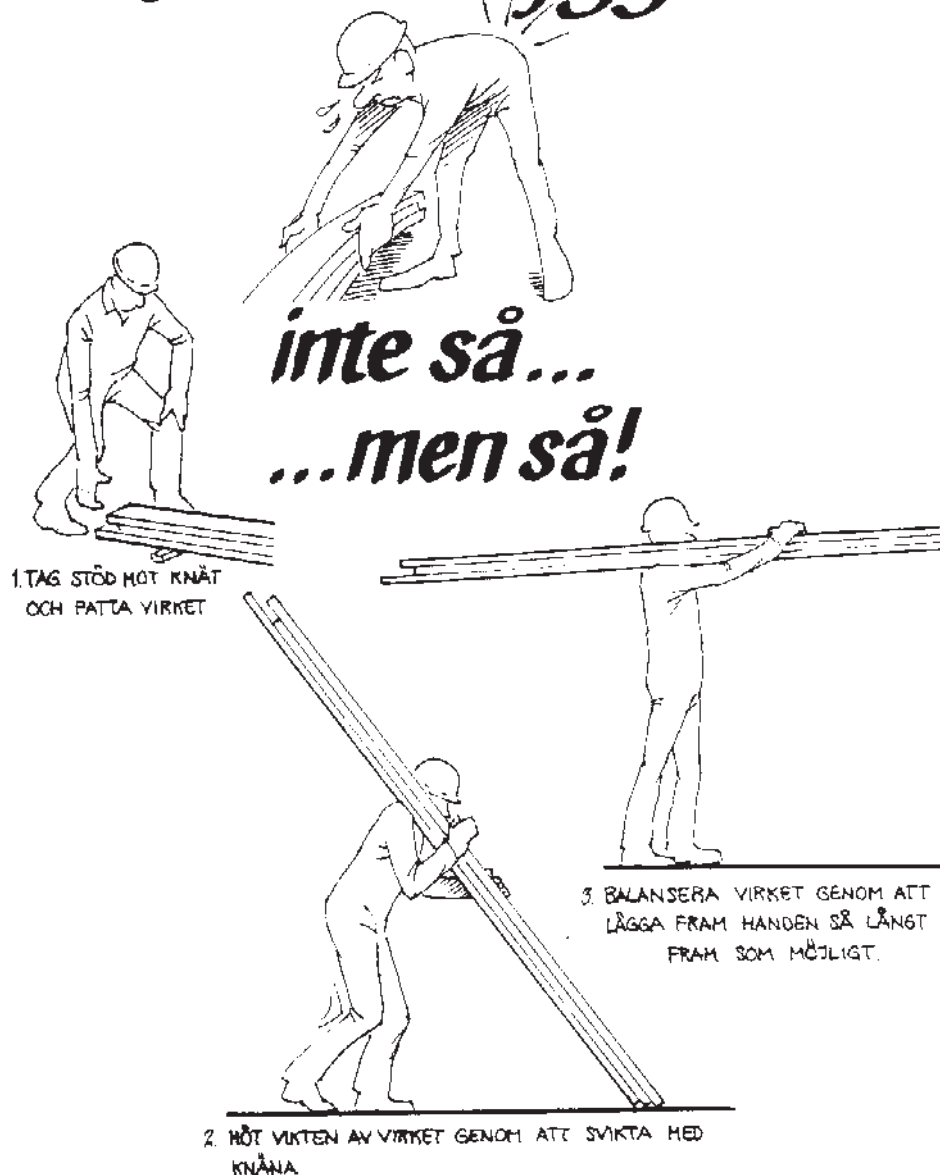

Använd inte bara musklerna!

Använd lyfthjälpmedel i första hand!

Att lyfta regel rätt skonar ryggen!

Använd lyfthjälpmedel i första hand!

Vid montering och upptagning av pumpar och tryckmanschetter bör vagnar och bilar med slangvindor utnyttjas. Dessa är också viktiga att utnyttja så att slangar och annan utrustning som skall monteras i borrhålet ej smutsas ner i kontakt med marken och förorenar vattnet i brunnen.

Skyddsoverall

För att förebygga reumatism och värk är det viktigt att ha varma kläder och kläder som står mot regn och fukt, är slittåliga och vindskyddande. Arbetsklädseln får ej ha några lösa detaljer eller remmar som kan fastna i borrarutrustningen och leda till olycksfall.

Huvudskydd

En skyddshjälm har räddat många från skullskador. Hjälm skall alltid vara på när man arbetar vid bormaskin och när man lossar och lastar.

Hörselskydd

Stora och effektiva hörselskydd är viktigt att ha på sig vid borrhåtarbeten. Hörselproppar för att dela ut till besökare på borrhåtarbeten, bör finnas i utrustningen.

Skyddshandskar

Händerna är ofta utsatta för skador. Genom att vara förutseende och använda verktyg kan många handskador förebyggas. Handskar är viktigt att använda för att hålla händerna varma och för att ej få metallspån (grader) i händerna.

Flera par handskar bör alltid finnas med så att dessa kan bytas om de blir blöta eller går sönder.

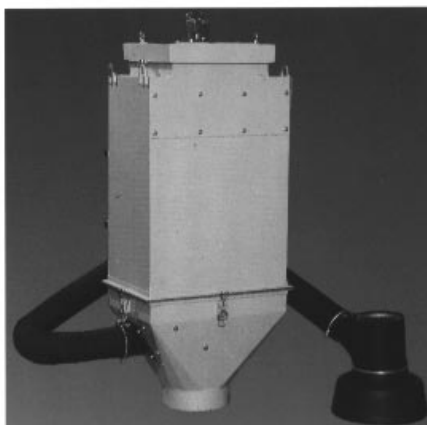
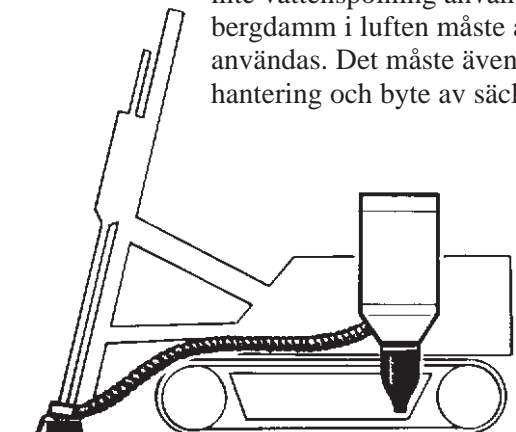
Skyddsskor

Risk finns alltid att få borrhör eller annan utrustning på fötterna. Skodon måste därför vara kraftiga och försedda med stålhätta som skyddar foten mot krosskador.

Lungskador(Silikosrisken)

Genom inandning av bergdamm kan silokoskador uppstå på lungan.

Dammsugare skall därför alltid användas när inte vattenspolning används. Förekommer bergdamm i luften måste andningsskydd användas. Det måste även användas vid hantering och byte av säckar med borrhax.

Dammsugare

Arbetsmiljöochriskervidborrning

- för att få bra arbetsmiljö måste det vara ordning och reda på borrhjälpen
- minska halkrisk genom att se till att lera ej ligger på gångytor där utrustning bärs fram
- ordna bra belysning mellan borrhjälpen och kompressor och på borrhjälpen
- arbeta inte barhänt speciellt inte med wire
- minska risken för klämskador genom att vara observant på rekyl när t ex rör lossas med bräcknyckel
- när bräcknyckel används skall styrning av borrhjälpen motverka att dessa drivs åt sidan och nyckeln släpper
- halk- och lyftskador undviks bäst genom att minimera bärandet

- använd alltid skyddsglasögon vid borrhjälpen och se upp för "grussprut"
- använd hörselskydd
- använd skodon med stålhätta
- för att undvika damning, använd vattenspolning.

Trötthet är orsak till många olyckor. Det är viktigt att man är utvilad för att ha full uppmärksamhet och snabb reaktionsförmåga.

Planera arbete och transporter så att det blir tid för vila mellan olika arbetsmoment.

Är man trött räcker det ofta med en kort vila för att man skall kunna fullfölja ett påbörjat arbete.

Försök utnyttja olika hjälpmedel för att spara tid som t ex mobiltelefon, fax m m.

I det fall du ser att du blir sen, ring och avisera detta så fort som möjligt istället för att ta några risker, som t ex att köra fort med tung utrustning.

Planera borrhjälpen så att du har utrustning för att lösa olika problem på platsen och ej tvingas till stillestånd på grund av att du saknar viss materiel eller utrustning.

Säkerhetssystem

Inför olika säkerhetsdetaljer så att olyckor undviks. Ett sätt är att koppla tryckluftslangar med wire till kompressorn så att slangarna inte slår iväg om de släpper.

Farligaarbetsmoment

För att inte komma till skada gäller det att vara speciellt försiktig vid olika farliga arbetsmoment. Vissa arbeten kräver speciell certifiering t ex sprängning av brunnar. Detta behandlas närmare under avsnittet "Tillrinningsförbättrande åtgärder". Under denna rubrik behandlas även hydraulisk tryckning av brunnar vilket även har sina risker.

Andra farliga arbeten är t ex

- borrhjälpen under elledning
- borrhjälpen i områden med metangas
- borrhjälpen i mark med elledningar. (Det är viktigt att elverket får sätta ut ledningarnas lägen m m.).

Smittorisker

Ibland kan man som brunnsborrare åtaga sig eller vara delaktig vid byggande av avloppsanläggning även om detta inte är brunnsborrarens normal verksamhetsområde.

Det är viktigt att ha skyddshandskar vid arbeten med avloppsbrunnar och avloppsledningar. Utan skydd löper man risk att ett litet sår kan leda till gulsot.

Tänk även på följande:

- se till att rätt typ av lyft-ok används vid hantering av brunnsringar
- stå ej nere i schaktgrop när ringar eller tankar lyfts ner
- tag reda på hur högt grundvattenytan står i marken så att inte avloppsbrunnen lyfts upp av grundvattnet
- gräv ej djupare än nödvändigt under avloppstank och inloppsrör för att undvika sättningar efter färdigställandet

Transporter

Transportlösningarna för brunnsbörningsekipage skiljer sig från företag till företag. Formen är ofta specialombyggda motorredskap för det ekipage som transporterar bormaskin och kompressor. Det ger låg fast kostnad. Denna kan dock snabbt "ätas upp" av längre tidsåtgång för transporter mellan uppdrag. Det gäller här att göra den rätta avvägningen mellan genomsnittligt korta och långa transportbehov i det område man är verksam. Långa transporter ställer högre krav på hastighet och därmed säkerhet, liksom tillförlitlighet i funktion.

Oavsett val av form för de transportfordon man nyttjar, gäller det att följa de bestämmelser som finns beträffande körkortsbehörighet, hastigheter, fordonsmått, lastbestämmelser, försäkringskrav mm.

Gällande bestämmelser från tid till annan kan erhållas hos den egna länsstyrelsen eller Vägverket i Borlänge